

**شیوه نامه تدوین طرح درس
بر مبنای مساله محوری**

**مدرسه علمیه شهید
ایت الله صدوقی
تیر ماه ۹۴**

طرح درس و شیوه‌نامه پاسخ به سؤالات

مقدمه

یکی از اهداف مهم تعلیم و تربیت، اثربخشی فرایند آموزش است که یکی از راه‌های آن جلب مشارکت طلاب، توجه به نیاز آنها و پاسخ به سؤالات این قشر می‌باشد. باید پذیرفت که اثربخشی تدریس و پاسخ به پرسش‌ها، آمیزه‌یی از دانش و هنر ارائه درس بوده و متغیرهای بسیاری را که بر موضوع تأثیر گذارتر است را دربر می‌گیرد، اما هیچ چیزی را نمی‌توان با علم و مهارت در موضوع مورد تدریس و یا پاسخ جایگزین کرد. مهارت تدریس و پاسخ‌گویی بیانگر مجموعه‌یی از فعالیت‌های مرتب، منظم، هدفمند و از پیش طراحی شده است، که هدف از آن ایجاد شرایط مطلوب رفع نیاز و مسأله پیش آمده است. به عبارت دیگر هنر مدرس و پاسخ‌گو آن است که با طراحی و برنامه ریزی دقیق انتقال مفهومی به پرسش‌کننده را تسهیل نماید. داشتن برنامه مدون در راستای تقویت مهارت‌ها و ترسیم چارچوبی علمی در مراحل تدریس و پاسخ‌گویی، استادان را با موقعیت‌های مختلف روبرو کرده و آنها را در ارائه بهتر مفاهیم یاری می‌نماید. با توجه به جایگاه ارزشی دروس معارف اسلامی که با جان و دل و اندیشه فراگیران سر و کار دارد، شایسته است که از بهترین شیوه‌ها و جذاب‌ترین برنامه‌ها در تدریس و ارائه پاسخ‌ها استفاده شده؛ و با عنایت به محیط و عصر به مسائل و نیازهای طلاب پاسخ دهد.

در واقع این طرح یکی از اجزاء مهم طرح کلی «نیازمحور» بوده و هدف آن آرایه‌ی راهکارهای مناسب جهت تدریس و پاسخ به سؤالات طلاب است و چارچوب کلی را برای تدریس و پاسخ به سؤالات و شبهات در اختیار استادان دروس معارف خواهد گذاشت.

الف. طرح درس

۱. پیشینه:

طرح درس یا سناریوی آموزشی، برای نخستین بار در سال ۱۹۱۸ توسط "فرانکلین بوبیت" مطرح شد و لزوم استفاده از سازماندهی در امر یاددهی - یادگیری مورد تأکید قرار گرفت. طرح درس، به شکل امروزی آن، در سال ۱۹۵۰ به وسیله روان‌شناس برجسته امر تعلیم و تربیت "بنجامین. اس. بلوم" شکل گرفت و در ۱۹۶۲ "رابرت گلیرز" نظرات تکمیلی خود را در راستای دیدگاه‌های "بلوم" مطرح کرد که تا به امروز نیز مد نظر برنامه ریزان و هدف گذاران آموزشی در سطح جهان و نیز دست‌اندرکاران امور آموزشی در کشورمان بوده است.

مفهوم طرح درس، برای نخستین بار در سال‌های نخست دههٔ چهل، به طور پراکنده و در دو دههٔ بعد به طور مرتب، به کتاب‌های آموزشی مراکز تربیت استاد و دانشکده‌های علوم تربیتی ایران راه یافت. آن چیزی که این مقوله را در بستر خود به حرکت در می‌آورد، کتاب‌های روش تدریس، فن استادی، کلاس‌داری و چیزهایی از این قبیل بود که به دلیل حجم سنگین خود و دارا بودن مقوله‌های متعدد طرح درس، هیچگاه نمود پیدا نمی‌کرد. همچنین عدم استفاده اساتید و مدرسان "روش‌ها و فنون تدریس" از طرح درس، لاقلاً در کلاس‌هایی که "طرح درس" را آموزش می‌دادند، و نیز سنگین و وقت‌گیر جلوه دادن نوشتن طرح درس از سوی همین اساتید، و نیز استادان با سابقه، طراحی آموزشی را به سمتی سوق داد که سناریو نویسی برای تدریس، کاری عبث و بیهوده شمرده شد.

۲. ضرورت طرح درس در آموزش

دست اندرکاران امور آموزشی می گویند همانطور که یک فیلم بدون سناریو، انجام و سرانجام مشخصی ندارد، یک کلاس بدون سناریوی آموزشی یا طرح درس هم، سر و ته نخواهد داشت، و در بعضی مواقع درست مانند فیلمی خواهد بود که از اواخر و یا نیمه های آن به تماشایش نشسته ایم.

متولیان علوم تربیتی، ضرورت بهره جویی از طرح درس در امر آموزش را در دلایل متعددی جستجو می کنند، که از مهمترین آنها می توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱) طرح درس، توجه استاد را به انتخاب روش ها و فنون مناسب تدریس، برای درس های مختلف، جلب می کند.

۲) با تهیه طرح درس، استاد احاطه کامل و تسلط لازم را بر درس پیدا می کند.

۳) تدوین طرح درس، فرصت تحقیق در روش های تدریس و راهبردهای یاددهی - یادگیری را به وسیله ارزشیابی های متعدد ایجاد می کند.

۴) استفاده از ابزار نرم افزاری طرح درس، باعث می شود استاد نقاط ضعف و قوت خود را دریابد.

۵) در جریان تهیه طرح درس، استاد فرصت خواهد داشت تا مشکلات احتمالی تدریس را پیش بینی کند.

۶) وجود طرح درس، ارزشیابی تدریس اساتید توسط استادان راهنما و بازرسان ارزشیابی و کارشناسان آموزشی را تسهیل می کند.

۷) طرح درس، به استاد کمک می کند که در انتخاب و تنظیم مطالب مورد تدریس به گونه ای اقدام کند که موجب درک مفاهیم توسط طلاب و ایجاد توانایی در آنها شود.

۸) طرح درس، به کار و فعالیت استاد، نظم و ترتیب منطقی می دهد.

۹) داشتن طرح درس موجب می شود که استاد به تنظیم اوقات کلاس خود پردازد، و از ایجاد بی نظمی در کلاس جلوگیری کند.

۱۰) طرح درس، در کار آموزشی استاد ایجاد ذوق، رغبت و نوآوری می کند.

۱۱) طرح درس، به استاد کمک می کند، تا پیش بینی های لازم را برای تهیه وسایل آموزشی و رسانه ها به عمل آورد.

۱۲) نگارش و تدوین طرح درس، استاد را یاری می دهد تا نوع و مقدار تکالیف و سایر فعالیت های تکمیلی را از پیش تعیین کند.

۱۳) نگارش طرح درس، باعث ایجاد و بالا بردن روحیه مثبت در بین استادان می شود. این روحیه مثبت، از طریق ایجاد اعتماد به نفس در اساتید، به دلیل آمادگی قبلی و در نتیجه تأثیر مستقیمی که در روند یادگیری طلاب از خود به جای می گذارد، خود را نشان می دهد. به ویژه استادان تازه کار که نمی توانند تمام مراحل تدریس و جزئیات آن را به خاطر بسپارند، با تدوین طرح درس می توانند مشکل خود را برطرف کنند.

۱۴) طرح درس، موجب می شود که استاد، فعالیت های ضروری آموزشی را، به ترتیب و یکی پس از دیگری در مراحل و زمان های مشخص و به شیوه ای منطقی پیش ببرد و نتایج حاصل از آن را برای تدریس در مراحل بعدی آموزش مورد استفاده قرار دهد.

۳. لزوم طرح درس در معارف

در بیشتر دروس علوم انسانی و نیز دروس معارف اسلامی به لحاظ ساختار نظری این مباحث، انتقال مطالب معمولاً به صورت سخنرانی و "استاد محوری" صورت می پذیرد. با توجه به شرایط سنی مخاطبان و طلاب که تنوع طلبی و تجددگرایی از مشخصه های آنان است باید از شیوه هایی در آموزش بهره جست که نیازهای آنان را تامین نماید. با گذری در آیات قرآن کریم که "تَبَيَّنَّا لِكُلِّ شَيْءٍ" است خواهیم دید که خداوند در قرآن با جدیدترین شیوه ها و روش های متنوع و بدیع با رسول خود سخن گفته و جامعه بشری را مورد خطاب قرار داده است. به عنوان مثال: کلام وحی با طرحی از پیش تعیین شده و به صورت تدریجی عرضه شده است. تدریس تدریجی و با برنامه، به تثبیت آموخته ها کمک می کند و امکان تأمل در آموخته ها و تجربه آنها در بیرون و تعمیق و گسترش مضامین و مفاهیم را باعث خواهد شد. از سوی دیگر، بافت و آهنگ نخستین سوره های قرآن کوتاه، مؤثر و خوش آهنگ است که این ویژگی ها با شرایط مخاطبان کاملاً هماهنگ است. قرآن کریم همچنین از شیوه های مختلفی چون قصه گویی، پرسشی، ایفای نقش، تشبیه، تمثیل، و... بهره جسته و به طور کلی همگان را به استفاده از شیوه های کارآمد و بهره گیری از دانش متخصصان، دعوت نموده است.

از آنجا که ارزش هر علمی به معلوم آن است. دروس معارف چون عهده دار آموزش بنیادی ترین نیازهای بشری است در نتیجه با ارزش ترین علم محسوب می گردد؛ لذا در امر آموزش باید از جدیدترین شیوه ها بهره گیری گردد.

۴. چگونه طرح درس بنویسیم؟

۱) یکی از مواردی که قبل از نوشتن طرح درس باید مورد توجه قرار گیرد این است که متن درس و یا محتوای آموزشی که می بایست در آن روز تدریس شود مطالعه و نکات کلیدی، اطلاعات طلایی، مفاهیم جدید و مهارتهای نو را یادداشت کنید تا اهداف جزئی درس استخراج شود.

۲) از روی اهداف جزئی استخراج شده برای درس خود اهداف رفتاری بنویسید (رفتاری که دوست دارید از فراگیر شما سر بزند تا شما بعنوان مدرس با مشاهده و اندازه گیری آن متوجه شوید که او درس را یاد گرفته و در رفتار او تغییر ایجاد شده).

۳) هنگام نوشتن اهداف رفتاری که همان آزمون پایانی تدریس شماست چند نکته را رعایت فرمایید:

الف- برای هر سوال و یا هدف یک فعل رفتاری بنویسید که قابل اندازه گیری و مشاهده باشد به اصطلاح تفسیر پذیر نباشد، مانند: بنویسد- نام ببرد، توضیح دهد- تشریح کند، بسازد- رنگ کند، تحلیل کند- کنفرانس دهد و.... سعی کنید از فعلهای زیر بعنوان فعل های سوال امتحانی یا اهداف رفتاری استفاده نکنید چون تبدیل کردن به ملاک نمره بسیار سخت است مگر اینکه بخواهید توصیفی ارزشیابی نمایید: بفهمد- درک کند، تشخیص دهد- لذت ببرد، بشناسد- آشنا شود و....

- ب- برای هر سوال زمان مخصوص مشخص کنید تا یادگیری و عمق آن با دقت سنجیده شود.
- ج- حیطه یادگیری، محدوده عملکرد و یا مهارت آموخته شده را مشخص کنید تا از هر دری سخن به میان نیاید و به عبارت دیگر ارزشیابی سوال باز نباشد.
- د- برای سوالها بارم بندی کنید و اگر دارای تعداد می باشد برای هر مورد بارم مخصوص در نظر بگیرید.
- ه- امکانات و ابزار مورد استفاده و یا محرومیت از برخی از امکانات را درج کنید.
- و- محل و مکان خاصی اگر برای بروز رفتار در نظر دارید در سوال بنویسید.
- ۴) یک روش تدریس مناسب انتخاب کنید که بتواند مهارت، نگرش و دانش مورد نظر را منتقل سازد.
- این روش تدریس ها می توانند سنتی: سخنرانی - تربیتی - ارائه مطلب، پرسش و پاسخ و... باشد و یا روش فعال و گروه محور و یا مشارکتی و نیاز محور باشد: بحث و گفتگو، استدلالی، استقرایی، روش گفتاری و...
- اگر تسلط بر روش تدریس های یاددهی و یادگیری دارید روش های ذیل پیشنهاد می گردد: روش اکتشافی، حل مسئله، روش برنامه ای، الگوی اجتماعی، اطلاعات پردازی و ...

نوشتن طرح درس:

- ۱) عنوان: موضوع، کتاب، مقطع، زمان پیش بینی شده، محل تدریس، روش تدریس، تعداد فراگیران، نوع ارزشیابی
- ۲) هدف نویسی: اهداف کلی، جزئی و رفتاری با ذکر حیطه در صورت امکان
- ۳) وسایل مورد نیاز: امکانات، وسایل و رسانه های آموزشی لازم
- ۴) رفتار ورودی:
 - الف- برقراری ارتباط
 - ب- ارزشیابی تشخیصی
 - ج- ارزشیابی ورودی - پرسش آغازین
 - د- دیدن تکالیف
 - ه- حضور و غیاب
- ۵) ایجاد انگیزه: یکی یا تلفیقی از روش های ذیل پیشنهاد می گردد:
 - الف- ایجاد چالش در یادگیری های قبلی (نظریه پیازه)
 - ب- نمایش خلاق
 - ت- طرح مسئله یا ایجاد سوال ذهنی (نظریه تشنگی ذهنی، ابوعلی سینا)
 - ث- یادآوری مطالب قبلی (نظریه لنگرگاه آموزشی جان میلر)
 - ج- ایجاد رغبت برای کاربرد در زندگی و آینده

اجرای تدریس:

رعایت مراحل و گام های آموزش و توجه به روابط بین مدرس و فراگیر از اهمیت خاصی برخوردار بوده و رعایت نکات زیر مطلوب است:

- الف- نقش و وظایف استاد در انتقال دانش و یاد دهی و یا آموزش
- ب- نقش و وظیفه فراگیر در یادگیری
- ج- چیدمان مطالب از ساده به سخت- از ملموس تا ذهنی - از کم به زیاد
- د- مرور درس و ارزشیابی مستمر (فعال نگه داشتن ذهن)
- و- پاسخ به سوالات و رفع اشکال
- ز- تمرین فردی - کنترل مهارت آموخته شده و تغییر در نگرش های فردی و گروهی
- ح- تغییر در نگرش و حیطه عاطفی فراگیران
- ط- جمع بندی درس و مرور مطالب

ارائه تکلیف:

- تکلیف باید با توجه به سطح و میزان یادگیری هر فراگیر مشخص گردد
- با توجه به امکانات و سطح اقتصادی و اجتماعی او برنامه ریزی شود
- ارائه تکلیف خلاقانه و ابتکاری باشد
- ارائه تکلیف بصورت مرور درس، تمرین مهارت، پرورش خلاقیت و... باشد

ارزشیابی پایانی :

- توجه به تفاوت های فردی و زمان یادگیری هر فرد
- توجه به نوع روش تدریس
- توجه به نوع هدف های رفتاری درس

یک توصیه:

- مدرس محترم هنگام تدریس نیاز محوری بایست به موارد ذیل دقت نظر داشته باشد:
- سازماندهی کلاس از لحاظ چیدمان صندلی و گروه بندی و ...
 - کنترل زمان
 - کنترل فعالیت گروه ها و طلاب
 - برنامه ریزی و بکار گیری و جمع آوری وسایل و رسانه های آموزشی

۵. نمودار اجمالی طرح درس روزانه در دروس معارف

الف) پیش از تدریس

۱. تعیین موضوع درس،
۲. هدف کلی درس،
۳. رئوس مطالب،
۴. هدف های جزئی،
۵. رفتار ورودی،
۶. ارزیابی تشخیصی،
۷. تهیه هدف های رفتاری (شناختی؛ عاطفی؛ روانی؛ حرکتی)،
۸. تعیین روش تدریس،
۹. انتخاب مواد آموزشی مناسب،
۱۰. زمان بندی تدریس،
۱۱. مشخص کردن فعالیت طلاب

ب) حین تدریس

۱. سلام و احوال پرسی،
۲. مهارت آغازین،
۳. حضور و غیاب،
۴. ارائه درس،
۵. ارزشیابی تکوینی (مرحله ای)

ج) پس از تدریس

۱. تلخیص و نتیجه گیری،
۲. ارزشیابی تکمیلی،
۳. تعیین تکلیف،
۴. پایان دادن درس.

ب. پاسخ به دهی به پرسش ها

۱. اهداف پاسخ به سؤالات

۱-۱-۱- اهداف کلی:

۱-۱-۱-۱- اهداف مورد نظر به صورت مستتر و در قالب پرسش و پاسخ تدوین گردد.

۱-۱-۲-۱- اجرایی شدن اهداف با توجه به تأثیرگذاری روش پرسش و پاسخ به عنوان یک بسته آموزشی تسهیل شود.

۱-۱-۳-۱- سطح یادگیری مخاطب مورد ارزیابی قرار گیرد.

۲-۱-۲- اهداف اختصاصی:

۱-۲-۱-۱- جهت دهی به ذهن طلاب و ارایه‌ی پاسخ‌های متناسب با اصول و مفاهیم دینی جهت داده شود.

۱-۲-۲-۱- تجارب استادان در زمینه پاسخ‌گویی به سؤالات در اختیار سایرین قرار گیرد.

۱-۲-۳-۱- شیوه‌های جدید و بدیع در امر پاسخ‌گویی به سؤالات به ویژه در درس معارف کشف و استخراج شوند.

۱-۲-۴-۱- به پاسخ‌های جامع، متقن و چند بعدی برای هم‌افزایی معرفتی استادان و طلاب دست یابیم.

۱-۲-۵-۱- کیفیت یادگیری و یاددهی با توجه به نیاز مخاطب افزایش یابد.

۱-۲-۶-۱- به سندی در حوزه پاسخ به یک مسأله که اجزاء مختلف آن را مورد توجه قرار داده است، دست پیدا کنیم.

۱-۲-۷-۱- یک نقشه راه برای پاسخ‌گویی به مسایل پیش روی طلاب ترسیم گردد.

۲. فرآیند:

الف. عام

- چه موضوعی را می‌خواهم پاسخ بدهم؟ (موضوع)
- به چه منظوری می‌خواهم پاسخ بدهم؟ (القای هدف)
- در چه زمانی می‌خواهم به ارائه پاسخ پردازم؟ (جدول زمان بندی)
- به چه کسانی پاسخ گو هستم؟ (در نظر گرفتن پایه‌ی معلومات طلاب)
- با بکارگیری چه وسایلی به تبیین مسأله می‌پردازم؟ (وسایل آموزشی)
- راهبرد من برای پاسخ به این سؤال چیست؟ (راهبردهای یاددهی- یادگیری)
- آیا در ارائه پاسخ به این مسأله موفق عمل کرده‌ام، خود موفق خواهم بود؟ (ارزشیابی)

ب. فرآیند اجرایی پاسخ به سؤالات

۱- شفاف سازی سؤالات.

توجه مسایل هر سؤال به صورت کلی به دو بخش تقسیم می گردد

۱-۱- مسایلی که به یک ویژگی خاص از موضوع ارتباط دارد.

۱-۲- مسایلی که به جنبه های عمومی آن موضوع می پردازد.

۲- برای ارائه یک پاسخ خوب باید:

- سؤال به صورت دقیق و با توجه به دو جنبه بالا فهمیده شود.

- حوزه تخصصی بحث مشخص شود.

- استاد به توان خود در پاسخ دهی به سؤالات توجه داشته باشد.

- پاسخ سؤال را به زبان قابل فهم برای مخاطبان بنویسد.

- اطلاعات جانبی و مرتبط با موضوع را بیان نماید.

- پیرامون برخی اصطلاحات و لغاتی که از پیچیدگی یا بعد ذهنی برخوردار می باشند توضیح

دهد.

- به دیدگاه های تخصصی و علمی در تهیه پاسخ توجه نماید.

- این دیدگاه که مخاطب شما به دنبال یک مشاور متخصص بوده و سعی دارد از دیدگاه

یک مشاور مجرب در مورد مسأله خود اطلاع یابد را مراعات شود.

- موضوع را به سمت نتیجه مطلوب هدایت نماید.

- از تمثیل ها و داستان های واقعی و منطقی به عنوان مفاهیم آشنا برای مخاطب با هدف درک

بهرتر موضوع استفاده شود.

- در موضع دفاعی با هدف دفاع از موضوع به ارائه پاسخ نپردازد.

- مطالب را با نگاه مثبت و بیان نظرات خود و به دور از ناسازگاری با مخاطب ارائه نماید.

- صلابت و استحکام را در ارائه پاسخ در نظر داشته باشند.

- به انگیزه های پرسش گران در تهیه پاسخ توجه شود.

- استراتژی لازم برای پاسخ به سؤالات را تبیین کند.

- از آنجا که سؤال به عنوان عاملی برای شناخت خرد پرسش کننده به شمار می رود، به آن

اهمیت داده و از طریق پرسش با وضعیت علمی، نوع نگرش و مهارت پرسش کننده آشنا

گردد.

۳. مراحل تدوین:

- ❖ هدف را مشخص سازد.
- ❖ پیش نیازهای پاسخ را معین نماید.
- ❖ متن پاسخ را با پیش نیازها تلفیق کرده و به ارائه پاسخ اقدام نماید.
- ❖ محتوای مورد نیاز را مشخص سازد.
- ❖ تکنیک پاسخدهی را از بین یکی از راهبردهای یاددهی - یادگیری و متناسب با وضعیت مخاطب انتخاب کند.

۴. دستاوردها:

طرح درس نویسی و انتخاب سناریو برای پاسخدهی، دستاوردهای ذیل را به همراه خواهد داشت:

- (۱) توجه استاد را به انتخاب روش ها و فنون مناسب پاسخدهی معطوف می سازد.
- (۲) به استاد کمک می کند تا در ارائه مطالب احاطه کامل و تسلط لازم را بیابد.
- (۳) فرصت تحقیق در روش ها و راهبردهای یاددهی - یادگیری به وسیله ارزشیابی را برای استاد فراهم می سازد.
- (۴) نقاط ضعف و قوت استاد را مشخص کرده و به وی در رفع آنها کمک می کند.
- (۵) مشکلات احتمالی در حیطه ارائه مطلب را با توجه به مقتضیات سنی، تحصیلی، دینی، ملی و ... مخاطبان تبیین می نماید.
- (۶) به استاد در انتخاب و تنظیم مطالب مورد نیاز با هدف افزایش درک مفاهیم و ایجاد توانایی درک در مخاطب کمک می نماید.
- (۷) موجب می گردد مطالب با نظم و ترتیب منطقی و بهره مندی از اجزاء مختلف به مخاطب منتقل شود.
- (۸) ذوق، رغبت، نوآوری و مشارکت طلبی را در مخاطب ایجاد کرده و روحیه پرسشگری آن را هدایت می نماید.
- (۹) در ترسیم زندگی دینی و تربیت نسل متعهد و متدین با روحیه روشنگری و تبیین کنندگی مفاهیم دینی تأثیرگذار است.
- (۱۰) توانمندی علمی طلاب را با هدف ارتقاء روحیات معنوی آنها افزایش می دهد.
- (۱۱) وسایل آموزشی و کمک آموزشی لازم را مشخص کرده و امکان استفاده از آنها را محیا می سازد.
- (۱۲) فعالیت های تکمیلی - آموزشی را تعیین و بهره گیری از آنها را با توجه به شرایط یادگیرنده توصیه می نماید.
- (۱۳) روحیه مثبت استادان را از طریق ایجاد اعتماد به نفس در آنها افزایش می دهد.

۱۴) بر روند یادگیری و ایجاد تحرک و پویایی ذهنی طلاب تأثیر مثبت و بسزایی می‌گذارد.

۱۵) دستگاه آموزشی را به سمت توجه به نیازهای طلاب و رفع آنها با استفاده از شیوه‌های نو هدایت می‌نماید.

چند نکته مهم:

استاد محترم پیشنهاد می‌گردد در تکمیل فرم پیوستی به موارد ذیل توجه گردد:

۱- برای تکمیل مقدمه:

۱-۱- راه‌های ایجاد و کشف انگیزه طلاب پیرامون موضوع بیان فرمایید.

۲-۱- راه‌های کاربردی کردن موضوع و انتقال آن به جریان زندگی طلاب را برشمارید.

۳-۱- در صورت امکان سؤالات را با در نظر گرفتن تقویت سه مؤلفه بینش، نگرش و مهارتی طلاب تبیین

بفرمایید.

۲- برای پرداختن به محتوا به موارد ذیل توجه نمایید:

۱-۲- مؤلفه‌ها، شاخص‌ها و نظریات علمی مرتبط با موضوع را مشخص فرمایید.

۲-۲- پس از تعیین مؤلفه‌های شاخص‌ها و نظریات علمی مرتبط آنها در یک فرآیند منطقی در جریان تبیین

موضوع مورد استفاده قرار داده و از این طریق ارائه محتوا را غنا بخشید.

۳-۲- ضروری است در ارائه مطلب به نظر گروه‌های مخالف و موافق موضوع مورد بحث اشاره شده و به دور

از دیدگاه تدافعی به بیان مسأله پرداخته شود.

۴-۲- برای طراحی سناریو ضروری است به مواردی چون

✓ چگونگی ورود به بحث

✓ مسائل موجود پیرامون درس

✓ بیان یک مقدمه از تاریخچه بحث

✓ طرح سؤال و ارائه پاسخ‌های اصلی و فرعی به آن

✓ بیان نظریات معارض با موضوع

✓ امکانات قابل استفاده برای ارائه بهتر مطلب

✓ توجه به مفاهیم ارزشی و دینی در ارائه موضوع

✓ هدایت طلبه به سمت نتیجه مطلوب.

در نتیجه‌گیری مطالب دقت فرمایید که:

۳-۱- نتیجه مطلوب برای دروس معارف ارتقاء روحیه دینی و ارزشی در طلاب است.

۳-۲- پاسخ باید مؤلفه‌های بینشی، انگیزشی و مهارت طلاب تقویت نماید.

۳-۳- دوری از پیش داوری و عدم جانبداری در نتیجه‌گیری مدنظر قرار گیرد.

برای نگارش منابع درسی لطف فرمایید تا:

✓ مشخصات کامل کتاب آورده شود.

✓ از منابع دست اول و معتبر که از قابلیت استناد بیشتری برخوردار می‌باشند استفاده نماید.

✓ منابعی که قابلیت تبیین داشته و موضوع را مشخص تر می‌سازند معرفی فرمایید.

✓ منابع صاحب‌نظران مخالف نیز آورده شود.

برای معرفی وسایل کمک آموزشی دقت فرمایید مواردی چون:

✓ مرکز تهیه کننده آن

✓ تولید کننده

✓ وسایل جانبی موردنیاز

✓ چگونگی تأثیر گذاری آن

✓ هنگام ارائه مطلوب آن برای کمک به شفاف سازی موضوع

✓ و ... بیان گردد.

فرم تدوین طرح درس و شیوه پاسخ گویی به سؤالات

کد توبه:

تکمیل قسمت‌های ستاره‌دار ضروری بوده و تکمیل موارد عادی متناسب با موضوع در اختیار استاد است.

عنوان طرح درس / پاسخ گویی:		درخواست	فهرست	ردیف		
زمان	زیر مجموعه					
	روش تدریس: نیاز محور ☐ متن محور ☐ سایر ☐ نظام هدفگذاری درس	استاد محترم لطفاً نظر خود را پیرامون موارد پیش رو بیان نمایید.	مقدمه (فعالیت‌های پیش از تدریس)	-		
	اقداماتی که سبب اعتنا و توجه نسبت به موضوع می‌شود.				۱- انگیزشی *	هدف درس با توجه به مؤلفه‌های
	اقداماتی که باعث ایجاد ادراک وسیع و توانایی در شناخت عمیق نسبت به موضوع می‌گردد.				۲- یبشی *	
	اقداماتی که سبب ترغیب مخاطب در جهت ورود به موضوع گردیده و باعث تحریک او نسبت به شناخت زوایای آن می‌شود.				۳- نگرشی *	
	ابزارهای فکری و تحلیلی که در جهت احاطه و تسلط نسبت به موضوع در اختیار مخاطب قرار می‌گیرد.				۴- مهارتی *	
	منظور از مؤلفه‌ها، کوچکترین واحدهای معنایی است که یک عبارت یا موضوع را می‌سازند. (توضیح کلیدواژه‌های موضوع)	مؤلفه‌ها *	استاد گرامی در چگونگی پرداختن به محتوا این موارد را تبیین فرمایید	محتوا (فعالیت‌های حین تدریس)		
	شاخص‌ها، وظیفه ارائه نکات برجسته تأثیرگذار و الگوهای مدنظر در یک موضوع را بر عهده دارند.	شاخص‌ها *				
		نظرات علمی				

عنوان طرح درس / پاسخ گویی:		ردیف	
زمان	زیر مجموعه	درخواست	فهرست
		فرایند منطقی بحث*	
		سابقه بحث	
		نظرات موافق	
		نظرات مخالف	
	رعایت موارد ذیل جهت طراحی یک سناریوی تدریس پیشنهاد می گردد.		
		طراحی سناریو*	
		بیان مسئله	
		مقدمه	
		پاسخ اصلی	
		پاسخ های فرعی	
		پاسخ های معارض	
		فعالیت طلبه	
		مشارکت	
		تهیه مقاله	
		تلخیص کتاب	
		و ...	
		۱- انگیزشی *	
		۲- بینشی *	
		۳- نگرشی *	
		لطفاً فرآیند و نتیجه موضوع را بیان فرمایید	
		نتیجه گیری (فعالیت های پس از تدریس)	

